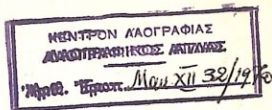

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α/
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

15-20 / 1 / 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις).... Καλαμών.....
(παλαιότερον ὄνομα: Νηπιθιανός...), Ἐπαρχίας... Δράμας...
Νομοῦ... Δράμας.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Μαδελιδῆς
Μηλιτιάδου..... ἐπάγγελμα... Διδάσκαλος.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις... Καλαμών - Δράμας.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 5 (πέντε).....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Παράσκευα Παπαδόπουλος...

.....
ἡλικία 60 ἔτων γραμματικαὶ γνώσεις Αὐτόματος.....
Σχολαρχεῖον..... τόπος κατοικίης Γρεξίλ.....
Μιχδης... Μικρά... Αἰαί... <

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; Δέν. εἰς κεχωρισμένα τὰ χωρὶκα...
κτῆματα ἀπὸ τῆς βοσκοτόπιας. Ἐχρησιμοποιοῦντο ἐν ἄλλοις.
Ὑπῆρχον αὐταὶ χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; Ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα.
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. Ανῆκον.
εἰς τοὺς χωρικοὺς. Ἕλληνας καὶ Τούρκους.
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; Εἰς τινὰς περιπτώσεις τὴν διέτηρε ὁ πατὴρ
καὶ εἰς τινὰς περιπτώσεις τὴν διένειμε.

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ἀσχοιοῦνται καὶ μετὰ γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; ..... Ναι.....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εις αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὁρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....
Εἰσράζοντο ὡς ἄτομα καὶ ὡς οὐκ ὀλόκληροι

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) Τσιφλικά Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...
Ἡ τοῦ ὑπηρετοῦ.....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εις χρῆμα ;) Εἰς εἶδος

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζαι, ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραχητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εις χρῆμα ἢ εις εἶδος ; Ἐργαζομεθα ἐποχικῶς καὶ ἐργάζομεθα συνεχῶς καὶ ἀπὸ ἁπλῶς μέρη μόνον ἄνδρες καὶ ἐλάμβανον ἀμοιβὴν εἰς εἶδος

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρεταί) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....
ὑπὸ τοῦ κυρίου

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τύπου τοῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; Τὰ 60% τῶν νέων ἐξενεστύοντο δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας εἰς Ἀθήνας, Κων. Πόλιν, Ἀμερικανὴν (Μανχάτταν, Ἄρρενς)

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἀδελφοκαμίνων ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....
Ναι

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιδος μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

Τὰ χωράφια παλαιότερον ἐλιπαίνοντο με ζωϊκὴν κόπρον οὐρῶν κ. προβάτων. Μετὰ τὸν θερισμόν τὰ ποιμνία ἐκοιμῶντο ἐνδοὶ τῶν ἀγρῶν, ἐπ' ὁμοειρή τῶν βοσκάδων κ. ὅχι τοῦ ἰδιοκτῆται τοιοῦτης.

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ..... Μετὰ τὴν Βουλγαρικὴν Κατοχὴν (1941-1944)

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Χρῆσις σιδηροῦ ἀρότρου.

ἐγίνετο τοῦ 1924. ὅποτε ἐγίνεν ἡ εγκατάστασις καλῆς

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκευάζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Ἐκτὸς κατασκευάζετο μονόφτερον σιδηροῦν ἄροτρον δι' ὅλα τὰ κτήματα. Τὸ ἄροτρον κατασκευάζοντο ἐιδιουργοὶ τῆς πόλεως ἄρα καὶ κατόπιν παραγγελίας.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἀρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. κερούλια... 4. ὄνι... 7. βραχίον... 10. ....
2. οὐρά... 5. βραχίον... 8. βέρχα...
3. φρεφά... 6. ρόδα... 9. χάνεζος...

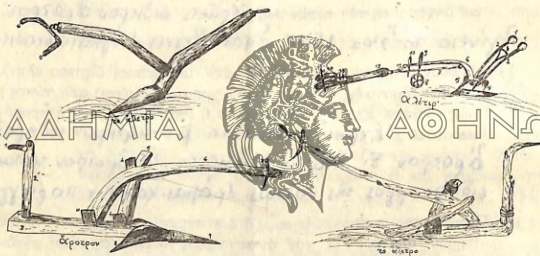
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Τὸ 1939
3) Μηχανὴ θερισμοῦ Ἀπὸ τοῦ 1926

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... Ἀπὸ τοῦ 1926

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ..... Ἀπὸ τοῦ 1925 .....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .. Κατασκευάζει ξύλινος
τεχνίτης .....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <u>Χειροῦλι</u>	6. <u>βίγλα ξυλίνου</u>	11. <u>ἀρ. 6</u>
2. <u>ποδάρη</u>	7. <u>διαβάς</u>	12. ....
3. <u>ὕνι</u>	8. <u>εἰδερόβεργα</u>	13. ....
4. <u>κουλάκ</u>	9. <u>χάντζος</u>	14. ....
5. <u>καμάς</u>	10. <u>ζευγὸς</u>	15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Διὰ τὰ χωματερά ἰχθυομοποιεῖτο τὸ Νο 1.

Διὰ τὰ πετρώδη με οὐρά ὅπως ἐν σχήματι 2.

Σήμερον ἰχθυομοποιεῖται τὸ ἐν σχήματι 2.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ὡς ἐν σχήματι

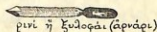
2.

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου, ἐκ ξύλου

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάει κλπ.).....

ἰχθυομοποιεῖτο σκεπάρνι, πριόνι (ῥεεστέρ),
ἀρίδα (μπουρχνῶ), ξυλοφάχος (ῥεπιδῶ).....

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. ... Βόες .....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ..... Δύο ζῶα .....

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
Ἦτο καὶ εἶναι ἀναγκαῖος ὁ ζυγός
ἐφ' ὧν ἐχρησιμοποιοῦντο βόες.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λογριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

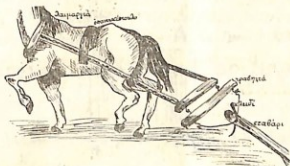
εἰς τὸν παλαιὸν ζυγόν ... δαμπὰν καὶ εἰ

εἰς τὸν ὑψηλὸν ζυγόν ... ὄρτα καὶ εἰ

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζῶου ;

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέμιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρετὴς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. ὄργωνε καὶ ὄρχωνε ὁ ἄνδρας πού ἦτο ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ χωραφίου. Σήκτρον ἀναγί- θεται τὸ ὄρχωμα εἰς ἰδιότητα γὰρ ἰκνυμένην ἐπ' ἀμαθίᾳ.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) .....
Τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν ἐν τῷ ξύλινον ἄροτρον
γίνεται ὡς ἐν τῷ σχεδιαγράμματι.....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....
καθ' ὅμοιον τρόπον ὅπως καὶ ἐν τῷ ξύλινον.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
Ὁ γεωργὸς κατευθύνει τὰ ζευγμένα ζῶα κατὰ τὸ ὄργωμα με σχοινί τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἐκτεθεῖν ἐπὶ τὰ κέρατα τῶν ζῶων.

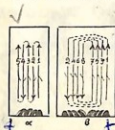

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλάκας (αὐλακίες) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

.....

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργωμάτων σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ὄρου ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σπορίες, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.); ἢ σπορά καὶ ὄργωμα γίνεται
ἐν λωρίδασι συνεχόμεναις διαστήσεως
εἰς τὸ πᾶν καὶ καταχωρῆς ἐλέγχου ἐν δέκ.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); με αὐλακίαν; .....

ἐχωρίζετο με αὐλακίαν

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιεῖται ἄροτρον; .....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὄνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. τὸ πρῶτον ὄργωμα μετὰ τὸν θέρμερόν ἐγένετο βαθύ καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸ δεύτερον καθήκως πρὸς τὸ προαιρούμενον.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. ....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Διὰ τὴν σποράν τῶν δημητριακῶν γίνονται 2 ὀργώματα. Ἡ καλοκαιρινὴ βαθύ περικομικὴ καὶ τὴν αὐθιγὰν ἢ τὴν μέσην τοῦ ἀγροῦ καὶ ἐν πρώτῃ σπορᾷ ... καπνί.*

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ τὸ φύτευμα τῶν κηπευτικῶν γίνονται 3 ὀργώματα.

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν.... *Ἐπὶ 2 ἔτη.*

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Διὰ τὰ δημητριακὰ 2 διὰ τὰ κηπευτικά 3.*

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; *Διὰ τὴν σποράν χρησιμοποιοῦται ὁ **τενεκές** ὁ **δοῖκος** εἰς τὸν ὥπον τῆς καταχωρῆς **ἰλάριο** (χειμῆς) .....*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρν, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

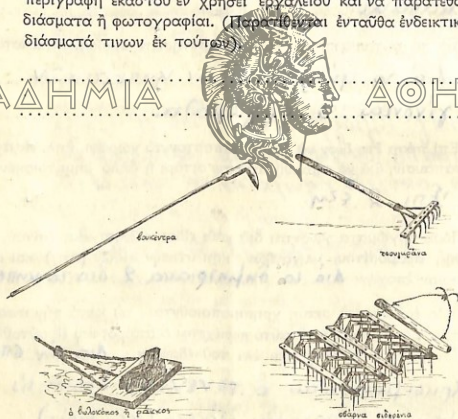
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἄλλει-
 ψοειδῇ σιδηρᾷν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον
 τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; Εἰς τὸν ἄκρον ἄκρον
τῆς βουκέντρας ἵσποθετεῖτο κατάλληλον
ἐργαλεῖον..... τὸ δὲ ποῖον ἐστὶν
τὸ ποῖον τῆς καλαμῆς ἐλέγχο. λαμπρὸν...

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἱσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
 σμα, διβόλισμα); Εἰς τὸν τῶπον τῆς καλαμῆς δ.χ.
Σὺν κέντρῳ γίνεται καὶ λείπει ἐσθάρνισμα.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα,
 τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων
 περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
 διάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
 διάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
 που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

Διὰ τὸ βλαψίμον τοῦ κήπου χρησιμοποιοῦνται ἡ
ζωάρα καὶ τὸ πατόφυκτρον .....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Βοηθὰς τοῦ ζευγολάτην ὑπῆρχε μόνον ὁ ἀνὴρ καὶ
ζῶα. ἔκταναν διὰ πρῶτης φοράς εἰς τὸν ζυγόν

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

Διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων ἐχρησιμοποιήθησαν
ποτιστικά χωράφια. ἡ σπορὰ ἐγένετο εἰς ἑστῆαι
μὲ ἀυλάκια διὰ κοτακίεως.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Διὰ σανόν καὶ ρόβη
ἐχρησιμοποιήθησαν μὴ ποτιστικά χωράφια.
ἔνω διὰ τριφύλλι ἐχρησιμοποιοῦνται ποτιστικά.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

Τὰ γημήλια ἐσπέρνοντο εἰς πρασιῆς
καὶ εἰς βραγιῆς.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....
 ..Ο θερισμός ἐγένετο με δρεπάνι, ζύγου
 ..αὐλὸν καὶ ἐλέγχο κοδορέπανο...

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε... **Εἰς τὸν...**
τόπον... πῶς καθαρίζετε τὸν θερισμόν ἐγένετο...
καὶ... με πῶς κοδοῦν ἐκ τῶν τοῦ δρεπανίου...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ... ΔΟΗΝΩΝ

- 2) Με δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) θερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
 ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). **Με κοδοῦν**

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

Ἡ κόψη ἦτο ὁμαλὴ.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Ἡ χειρολαβὴ ἦτο ξυλίνη. Ὁ σκελετὸς ἀνοδεύει...
ἐκ διαφράγματος.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ..... Ο. διωρουργός .....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὁσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) Εἰς τὸν τόπον μὲς καλαχωγῆς καὶ ὄχι μόνον διὰ τοῦ ὅσπριου ἀλλὰ καὶ τὰ δημητριακὰ διὰ τὸν ἔκτατον ἔργασιν. Ἡ ἔργασία ἐλέγχετο σχολικὰ.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον, ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. Ἐθερίζοντο μὲ τὸ δρεπάνι ἢ κόψαντες ἀπὸ τοῦ ἐδάφους τὸ πόνζων.

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). Ἐπὶ τὸν τόπον μὲς καλαχωγῆς μπαίναν τὴν μερὰ τὰς χυμῶν.

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δρασίεις, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; .....

Οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ τοποθετοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα.

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) Οἱ οἱ ἕκ. τῶν...

Θεριστῶν ἰδιώτων ἕκαστος δρασίαν ἔσεν. μὲ ἓνα δ. ματὶ, ὅχι ἕκαστος δρασίαν ἔσεν. εἰ ποῖα εἰς τοποθετοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ οἱ ἴδιοι ἀρχότερον καὶ ἕκαστος κανονικὰ δ. ματῖα.

5) Πῶς λέγονται τὰ τροποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... *εἰς τὸν ὥπιον καὶ καταφυγῆς καὶ μέγ.*
... *Σὺν ἡμέτρῳ ἀδελφοῖς ἀγκαλιῇς* .....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν ; ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; *ἔδιδον ἄνδρες*
καὶ γυναῖκες. Πρὶν ὅτι χρειαζομένης αἱ
θεριστικαὶ ἐκ ἀφροδισιατικῆς ἤρχοντο
θεριστικῆς ἀπὸ τῆς γῆς (Λῆμνες). .....

2) Πῶς ἡμείνοντο οὗτοι μὲ ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μὲ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) *ἡμείνοντο κατὰ δύο*
τράπουλας. Ἡ μὲν ἡμερομίσθιον ἐπέδτε παρὰ
χρῆμα καὶ τροφήν ἢ κατ' ἀποκοπὴν ἀνευ
παροχῆς τροφῆς. .....

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωση (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *Πολλοὶ τὸν θερι-*
στικὸν χρειαζομένης τὸ παλαμίδι εἰς τὴν
μέσσην περιβάλλοντο δὲ τὴν τὴν πρῶτην
ἢ μέσσην εἰς τὸν τὸπον καὶ καταφυγῆς
ἐκ δέχοντο πάλαι εἰς ἄνδρες ἢ γυναῖκες.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Πόποτε ἢ ἔναρξιν τοῦ θερισμοῦ ἐγένετο
νῦν. Αὐτὴν ἔραν. ....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Τραγουδοῦσαν...

τραγούδια... μὴ ἔχοντα ἐκείνιν μὲ...
τὸν θερισμόν. ....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κατ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. ....

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ.
ἐδιαλέχοντο εἰρηαίαις γράμεις ἢ ὅποιοι
ἐν ὧν ἐκείνιο ἔπλεον τεχνιέντως εἰς
γὰθον καὶ τὸ τοιοῦτον ἱστοποθετήθη ἢ τὸ
εἰκονοστάσι ἢ ἀναθεῖναι πόρῃς εἰς τοὺς τοίχους.
εἰς τὸν ἴσον τῆς καταχωρῆς ἢ γὰθῃ ἱστοποθετῆται.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερος ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Εἰς τὸν ἴσον τῆς...

καταχωρῆς δὲν ἐγένετο δεσιμον τῶν θερισμένων
σταχύων. Τὰ ἄδιστα δεμάτια συνεκαστή-
ναιτο εἰς τὸν ἴσον μέρος τοῦ ὅρου. ....

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὥς χεριές, ἀγκαλιές ; Πώς ἔδένοντο· με κοινὰ σχοινία, με σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Εἰς τὸν τόπον μὲν καταρχῇ δὲν ἔδένοντο τὰ δερμάτια.....

Εἰς τὸ ἐπιμερινὸν χωρίον ἔδένοντο δερμάτια τὰ δὲ δεσίζοντο ἐν ἑκαστῷ δερματικῷ καὶ ἔρριπτον ἀπὸ τοῦ ἴδιου τοῦ σταχυ. μέλων ἐκτὸς τοῦ τόπου. Πρὸς τὴν ἐκκέντρωση δύο χεριές

ἐβρέχοντο μέντοι ἀπὸ σταχυ. ευερέχοντο. Μεταξὺ τῶν καὶ ἀπειλούντων ἐν σταχυ. ἐκκέντρωσι μέντοι ὁ σταχυ. ἔδενον τὸ δερμάτιον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκέντρωνοντο εἰς ὀρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκέντρωνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Τὰ δερμάτια συνεκέντρωνοντο εἰς ὀρισμένον μέρος τοῦ χωραφίου καὶ ἔρριπτον ἐκτὸς τοῦ τόπου.

Μόνον τὸν τόπον προηγουμένως τοῦ θερισμοῦ εἶχε βρέξει ὥστε ἔρριπτον μέντοι ἀπὸ τοῦ σταχυ. πρὸς τὰ ἐπάνω γὰρ νὰ φύγῃ ἡ ὑγρασία καὶ μετὰ συνεκέντρωνοντο.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς... καὶ ἐν τῷ ν.
 ὡσον... καλαμῶν καὶ ἔδω... ἡνέριδον... καλλιεργεῖν
 νῆς παλαιοῦς... Τὸ φύτευμα αὐτῆς γίνεται...
 κατὰ τὰς ὁδοὺς καὶ ἀνοίξεως.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρον κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν. **Ἐκαστος παραχωρὸς γοιέει...**
ἔλγαν ἀχροεράχιον... με παλαιοὶ δι' ἰδίων
κρῖνιν... τὸ βραδεῖμον καὶ παλαιοὶ ἐκ τοῦ-
του γίνεται διὰ κοινῆς γασπάας.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐπισηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα με ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Ἡ διατροφή των ζώων ἐγίνετο κατὰ
τοὺς χειμερινούς μήνας μόνον με τὸ ἀχυ-
ρον... ἔ... με κριθίν. ἂν τὸ ἐμμερινόν χω-
ρίον γίνεται με ξεραμένο τριφυλλί... με σανόν

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.). **Ὁ σανὸς ἐθερίζετο κατὰ μήνα Μάϊον με**
δρέπανον
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐ χρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Ο βασις ή το χάριον... δ' εν...
 εδεματοποιετο... αλλα ημετερον... χ' υμα
 εις την ε.π.ο.δ' ηχην...

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τών δεματίων πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....
Τὰ δεματίζενα δημητριακὰ μεταφέροντο εἰς ἄλλην τοποθεσίαν (ἀλωνότοπον) ὅπου οὐδεὶς ἀπὸ τοῦ χωρίου περὶ τὸ ἐν χιλιόμειρον.....
- 2) Πῶς καλεῖται ὁ ὥρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν δεματία. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σῶρον; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; Ὁ χωρὸς ἀσῆτου θεμωνιά ἢ βασις τῆς θεμωνιάς εἶχε σῆμα κυκλικόν καὶ ὅτι θεμωνιά σῆμα κῶνος.
- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον ὥρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι; Ὑπῆρχε πάντοτε... ἄλωνι καὶ δὲν ἐγένετο χωρὶς μόλιου καρποῦ ἀπὸ τοῦ ἄχυρον εἰς ἕτερον τόπον.....
- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ... Τὸ ἄλωνι κατεσκευάζετο... ἔξω τοῦ χωρίου εἰς κοινὸν κρημενὸν κτῆμα.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *ἦτο...*

*μεγάλου... καὶ ἐπὶ φέρεται... δι' ὅλους τοὺς χωρικοὺς
ἢ καὶ ἀλωννιστοὺς... εὐχετόνως...*

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Παλαιότερον*

*ἤρριζε τὸν Ἀύγουστον καὶ ἐλθὼν ἐν τῷ Σεπτέμβριον. Σήμερον
γίνεται μετὰ διεξοδικωτέρας μηχανῆς.*

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ). *Τὸ ἀλώνι... ἦτο χω-*

*ματάλωνο... τὸ ὅποσον τὸν ὑπόλοιπον χρόνον
ἐκρημνιστοῖσι... καὶ βασιστοῖσι διὰ μεγάλα ζῶα.*

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). *Εἰς τὸν τόπον τῆς κατασκευῆς αὐτοῦ*

*προετοιμασία ἔχοντο ἢ μὴ μόνον καθαρισμός τῆς
τῆς κόπρου... τὸ ἴδιον ἔχοντο καὶ κατὰ τοὺς πρὶν τοὺς
χρόνους τῆς ἐκρημνιστοῦ καὶ τῆς καθαρίσεως.*

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *Ἡ ἐναρξίς τοῦ*

*ἀλωνισμοῦ ἔχοντο... ἀπὸ τῆς 1ης ἢ 2ης ἡμέρας τῆς
ἐβδομάδος ἐνάτης ἢ κυριακῆς καὶ πάντοτε κατὰ
τὴν πρωΐνάν τε ὥραν.*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

Ἄλιν... ἐκρηκισμοποιεῖτο ἀλωνόβουλος. Τὰ δεκάτη
ἡ πλῶνονα εἰς τὸ ἀλῶνι καὶ γῦρο ἀπὸ τῆν...
δεκμωκίαν... ἐκί... ἡ... ἀπασ... ἀλλὰ καλὰ κερήματα.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλ-
ωνοῦ ἐξήμισος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἐρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

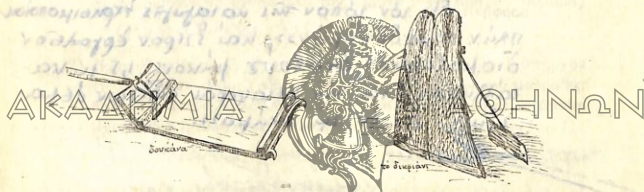
Τὸ ἀλώνισμα... γίνεται διὰ τῆς... χρησεως ζῶων
βοῶν ἐνός... ἢ καὶ περιφερομένων καὶ πλῶνονα
τῆς... μηχανικοῦ ἀλωνοβουλοῦ μέσων
κατονόμηνου... δοκάνη.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
άλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στῦλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικας φωτογραφιας η ιχνογραφηματα).....

Τα βάδια ἡλωνίου εἰς τὸν ζυγὸν εἰς τὸν ὀπισθὸν
ζυγὸν προσδεδεμένα ἢ δουκάνια καὶ περιεμέ-
ρονα τῆς κρήσει δουκέντης εἰς τὸ δάκτυλιν..

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
χανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν
σκληροῦ λίθου ἐξαρτάται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔαν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι,
βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνθήεις
διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνι-
στικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

Τὰ ἄλωνιστικὰ τοῦτο μηχανήματα τὸ ὀπισθὸν
ἢ τὸ ἐν κρήσει παλαιότερον ἔφευ μάκρας 2 μ.
καὶ πλάτους 0,60-0,80 μ. καὶ ἦτο ὠπλισμένον
με πικνοὺς ὀδόντας ἀπὸ γρανιόπετρας..
Ὡς μαζόνιο τὸν βέν-λαβί.....

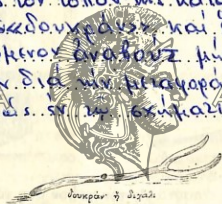

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;.....

Ἄρχιζεν ὁ ἀλωνισμός ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου καὶ συνεχίζετο μέχρι τῆς δύσεως αὐτοῦ.....

12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἷς τινες τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποσον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Εἷς τὸν ἰσὸν τῆς κατασκευῆς ἐκρηκτικοῦ πλίν. τοῦ δουκράνι καὶ ἕτερον ἐργαλεῖον ὀνομαζόμενον ἀναβούζ. μήκους 1,5 μ. κατὰ τὸν δὲ διὰ τὴν μεταφοράν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἰσίου εἰς τὸν δουκράνι.....

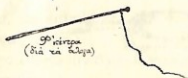

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ;... Ὁχι. Ἐξ ἀπὸ τοῦ ἀλωνισμοῦ ἐκίετο διὰ τῆς δουκράνης.....

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μήκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Ἐκρηκτικοῦ ἀλωνόβερρα ὀνομαζόμενα βουκέντρια εἷς τὸν ἰσὸν τῆς κατασκευῆς ἐλέγχο μέτρο. Τὸ μήκος τῆς ἦτο περί τὰ 2 μ.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. **Ὁνομάζοντο πρῶτο καρμάν, δεύτερο καρμάν κ. λ. λ. Ἡ τρίτῃ δὲ τοιοῦτο 2 ἢ καὶ 3 στρώματα καθ' ἡμέραν.**

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν; (Ἐν Κρήτῃ: μάλαμα) **Ὁνομάζοντο μάλαμα.**

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ τὰ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τροπαιήδες, καλούμενοι ἀλωνοῦντες καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.

Ὁ καθὼς γεωργὸς ἐκαμνε τὴν ἐργασίαν τὸν μόνον τὸν.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

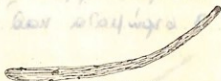
Ἐχίνετο χρῆσις κοπάνου μόνον εἰς περίπλωσιν ἀνδρῶν. Ἀπὸ δὲ τὸν δὲν ἦκε δὲ γεωργὸς ἐπιδρεῖ πρὸς τοῦ ἀλωνισμοῦ.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μήκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του; **Ὁ κόπανος ἐλέγετο τρεμάν καὶ ἦτο στρογγυλός ὡς ἐν κτ. σχήματι.**

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιδῶν κλπ.).....

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνερα μικροῦ ἀνθρῶς δημητριακῶν

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; ἐγίνετο μόνον ὑπὸ ενός μέλου τῆς οἰκογενείας.....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχυος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

οἱ λειώματι ἐξήλθοντο ἐπὶ τοῦ λειώματος
καὶ ἐπὶ λειώματος καὶ τὸ κοπάνισμα ἐγένετο
μόνον δι' ἀποχωρισμὸν τοῦ καρποῦ.

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

οὐκ.

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) Τὸ 1925

καὶ τὴν ἐπρόκειτο πρῶτον.

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. ....

οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες ἐτίθοντο μάλαμα.
Ἡ συνάφωσις ἐγένετο με ἐργαλεῖον δικριάνι.
μὲ πορταῖς ὀδόνταις ἀνεμαζόμενον χιόμα.
(εἰς 2)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ... κυρὸς... ἐφορῶν... τὸ... ὄχημα... κύνων...
... ζυνήδως... ἐκαργωνον... ἐξ... μὴν... κορυμνὴν... μὴν...
... χιὰ μπα... διὰ... νὰ... μὴν... ἐκπαύεται... ἀπὸ... τοῖς...
... ἀλωνισμένους... διαχέει... καὶ... τὸ... ὄχημα... τοῦ... ἀνέμου.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

...Τὸ... ἀνέμισμα... εἴναι... μὲ... μὴν... χιὰ μπα... ὡς...
... ἐν... κῶ... ἐκδιαγράμματι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ἐλίκνιζαν... καὶ... ἄνδρες... καὶ... γυναῖκες... καὶ... ὅχι...
... εἰδικὸ... λιχνιστὴν.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

Τὰ χονδρὰ τεμάχια... εἰσέχοντο... κεβρικὴ... ἢ... ἀκύν...
... βαφα... Ὁ... καρπὸς... ἀπεχωρίζεται... διὰ... δευτέρου...
... ἀλωνισμοῦ.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολόνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο .....

Τὸ Ίνδισμο ζῶν ζῶων διὰ τὸ ἀλύνεμα
ζῶν ἐκνέβαλιν· ἔγινετο καθ' ὅμοιον τρόπον
ὅπως καὶ διὰ τὸ πρῶτον ἀλύνεμα.....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένειντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....

Ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ ἐκνέβαλα ἔγινετο διὰ
κοσκίνου ὀνομαζομένου κοδέρι. Ἡ βασις τοῦ κοσκίνου
τὰ ὅποιον εἶχε διάμετρον 9 πομ. ἦτο δερμάτινη μὲ ὀπάς.....

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σάρωθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

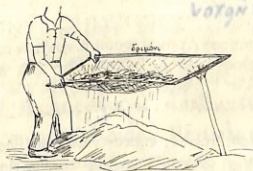
ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο· παλιό δερμάτινο

κοδέρι ἢ ἀριλόγι

νων μὲ ὀπάς διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

Ο. μόνος τρόπος ἀποχωρισμοῦ τῶν ἀχύρων ἀπὸ τῶν καρπὸν ἢ τοῦ δ. διὰ τοῦ φινίσιματος .....

Σ. μέσος δ. θρίσιμός καὶ ἀλωνισμός γίνονται .....

διὰ θριζοαλωνιστικῶν μηχανῶν .....

.....

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύννησις καὶ ἀσπασμός τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; .....

Ὄταν ἐξηλθῇ τὸ ἀνέμωρα καὶ ὁ δυνάμενος ἀλωνισμός ὅτε ὁ καρπὸς ἐμαζεύει εἰς ἓνα σωρόν. Ἀν. ὑπὸ ἥρτη ἔθιμος χαράσις τῶν σταυρῶν ἀλλὰ δυνατός γεωργὸς πρὸ τῆς ἰσχύος τῆς ἰργασίας του. ἐκταυροκοπήσῃ αὐτοῦ μενοσπῶν τοῦ θιναν καὶ θινῶν

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

Ἀν. ὑπὸ ἥρτων

.....

.....

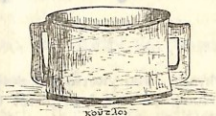
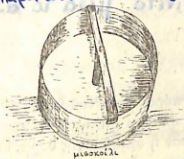
.....

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

μετὰ τῆς συνώφρευσιν τοῦ καρποῦ. ἐμέτρα αὐτὸν διὰ δοχείου ὀνομασμένου
γινίκ. τὸ ὁποῖον ἦτο ὡς τὸ ἐν ἐκλήματι βικακοίλι καὶ εἶχε χωρητικὴν ὀκάδων
ἑν εὐτελέα. ὁ λόνγκος ἡ παραμυρὶ ἐκφρίζετο εἰς 8 ἢ 6 μέρη καὶ ἕκαστον ἐμφρα-
ζίζετο παρὰ τοῦ δεκατρίτου ὁ ὁποῖος ἐκτίκαστο τὸ ἐν ἐκ τῶν 8 ἢ 6 μέρων

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο,

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, *

γ) τὸ γυφτιάτικο,

δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Ναί
Ναί

ε) τὸ τὸν κῆρυκα (αὐτὸν)

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημοτριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) .....

..... οὐδὲν ἄλλα ἐχρησιμοποιεῖτο ἢ μὴ μόνον τὰ
προαναφερθέν γινίκ.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνθηκὰς) Ἡ... παραμυρὶ ἀποθηκεύετο εἰς τὴν ἀπο-
θήκην τοῦ σιτιοῦ (ἀμπάρ). Μετὰ τὴν ἐκφρίζετο διὰ βάνικων
ἄλλὰ ἐποποθεῖτο χύμα εἰς τὴν ἀποθήκην.....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; * Ἡ... ἀποθήμιναι τοῦ ἀκίρου
ἐγένετο ὡς... εἰδικὴν ἀποθήμιν τοῦ θισίου τὴν ἀκυρῶνα
δ... ποῖα... ὡς... ἀκίρου... ἀκίρου...

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου ἐγένετο... μετὰ τὸ ἀλώνισμα...

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκεύάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ἵκεν τὸ σχῆμα...
παρατίθεται καὶ ἐμφανίζεται ἐπὶ ἐν ἔτος : ...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 'Ιουνίου (Κληδόνου), 'Αποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ 'Ιουδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τὴν... ἡμέραν... λαμβάνει... χώραν... ἀναμμα
πυρᾶς... ὡς... γινέσθην... ὡς... γινέσθην...
Σήμερον... ὡς... ἡμέραν... ὡς... γινέσθην...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

Τὸ... ἑσπέρas... ὡς... ἡμέραν... ὡς... γινέσθην...
... (μαχαλὰς τοῦ χωρίου)...

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος;...

...Τά παιδιά.....

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά την πυράν.
Τά κλέπτουν; "Αν ναί, από ποιον μέρος;.....

...Τά παιδιά μετέφερον εἰς τόν τόπον τῆς πυρᾶς.

...τά ξύλα ἀπό τὰ ἐπίτεια τους.

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

...Τό ἑστέραι τῆς ἑλκυστικότητος τῶν παιδῶν

...καὶ τῆς ἐλκυστικότητος τῶν ξύλων εἰς ἀνοι-

χλόν μέρος καὶ ἵκανον τῶν γυναικῶν.

γ'. Ποίαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἐόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα.....

...Τραγουδοῦσαν ἐν τῇ τουρκικῇ τῷ τραγουδί.

...«καλῶς ἤθες ἄκουστε».

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

...Ἐκέρωναν τὰ παιδιά γύρω ἀπὸ τὴν πυράν.

...τραγουδοῦσαν αὐτοκίνητους χορούς.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . .

...Ἰκαίνο... ἀποαδύποτε... καὶ ἄλλοι ὕμν...

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

καὶ τὸ ἴδιον τοῦτο ἀπὸ τῆς ἐκ. Μικρῆς
ἡδὲ καὶ τῆς μεγάλης τοῦ ἐρωτημένου.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερή περιγραφήν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

Καὶ νῦν ὁ Ἀνδρέας ἐστὶν μὲν Πλοῖον τῶν Χω-
ρίων ἐκπορεύεται εἰς ἀπορία καὶ ἰσθμὸν καὶ
ἐν συνέσεια οἱ πῖστοι μετὰ κυνηγεῖα ὅπλα
ἐκσυροῦσιν τὸ ἀπορία μέχρι ὅτου ἀνεγέρξω
ῥυμδίζοντες... πλατάνι - πλατάνι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΚΑΛΑΜΟΝ ΔΡΑΜΑΣ.
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ
ΒΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΩΝ.

Μετά τὸ τέλος τοῦ θέρους οἱ ἀγροὶ προετοιμάζοντο διὰ τὴν φθινοπωρινὴν καλλιέργειαν.

Πρὸς τούτοις ἐγίνοντο δύο ἀρώσεις ἐκάστου ἀγροῦ. Ἡ ἀρώσις ἐγένετο μὲ ζώδιον ἄροτρον ὀνομαζόμενον. κατὰ βαμπάν μὲ βιδερένιον ὄνιον ὀνομαζόμενον βαμπάν νεκρί.

Μετὰ τὴν πύωσιν τῶν πρώτων βροχῶν καὶ συνήδωκε μετὰ τὸν Ὀκτώβριον ἤρχιζεν ἡ σπορά.

Ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου ἐγένετο ἀπὸ τὴν ἔποχὴν τοῦ ἀλωνισμοῦ. Τὸ καθάρισμα αὐτοῦ ἀπὸ ξένου ὕλης ἐγένετο διὰ τῶν χειρῶν.

Ἡ ἐναύρις τῆς σπορᾶς ἐγένετο ἡμέραν δευτέραν. Τὸ κυριότερον δὲ γεωργὸς ἀνεπαύετο.

Ἡ καλλιέργεια τῶν ἀγρῶν ἐγένετο διὰ ζιγῶν βοῶν καὶ οὐχὶ ἀγελῶν.

Ἡ λίπανσις τῶν ἀγρῶν ἐγένετο διὰ τῶν κοπαδιῶν προβάτων ὡς ἔξῃς.

Ἐκείνους γεωργοὶ ἀνέδεξε τὸν ποιμένα τῶν
ποιμνίων ἐπὶ πληρωμῇ τῶν ἡπαισίν τῶ ἀγροῦ
διὰ τῆς παρομοιῆς τούτων ἐντὸς αὐτῶν ἐπὶ δεκα-
μερον καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς νυκτός.

Ἱστορία

Ὁ γεωργὸς ἐγόρῳνε ἐπὶ διττόχου δήματος
ὀνομαζομένου καχνί τὰ ἐργατεία ὡς καὶ τὸν
προετοιμαζόμενα ἐπὶ τὸν καὶ ἐπὶ τὴν εἰς τὸν
ἀγρόν.

Τὴν προηγουμένην τῆς ἐναρξεως τῆς ἐπορᾶς
ἦτο τὴν Κυριακὴν ἐγένετο δεκάς πρὸς εὐδοσίαν
τῆς ἐργασίας τῆς ἐπορᾶς καὶ ὁ κῆρυς (τελάτης)
τοῦ Κυρίου διεκήρυξε ὅτι ἀπὸ τῆς ἐπορᾶς ἀρ-
ταὶ ἡ ἐπορά γιὰ νὰ εἰδοποιηθῶν οἱ ποιμένες
ὥστε νὰ μὴν μεταβοῦν πρὸς βοσκὴν εἰς τὴν πε-
ριοχὴν ὅπου δὲ ἐγένετο αὕτη.

Ὁ ἐπορεύς αἰφύδανε εἰς τὸν ἀγρόν καὶ
σεπέτευε ἐτοιμαδε τὸν ἐπὶ τὸν τὸν ἀγρόν ἐτο-
ποδίζει ἐντὸς δοχείον ἐκ λαμαρίνης κοινῶς τε-
νεκές—ἢ διὰ τὸν ὀνομαζομένου πεχ-
μπες.

Ἐν εὐεχείᾳ διὰ τῆς χειρὸς ἐκδόθησαν τὸν
ἐπὶ ὄρον ἐντός τοῦ ὄρου καὶ μετὰ ταῦτα ἐκέν-
τασε τούτον δι' ἀρρώσεως.

Ἐνίσταται μετὰ τὴν ἀρρώσιν ἐποποθέσει ἐν τῇ
θυσίᾳ τοῦ ὄρου ζυγίῳ δοκὸν ὀνομαζομένην
ταμίαν καὶ πρόσβαινε εἰς τὴν ἰσοπέδωσιν τοῦ
ἐπαρίντος ὄρου ἐπιβαίνων δ' ἴδιος ἐπὶ τοῦ ἔργα-
τειου.

Τὴν ἐποχὴν τῆς Ἀναδείξεως καὶ κατὰ Μοῖον
μῆνα ὅλα τὰ μέλη τῆς ἀντοκλήσιας τοῦ δουλο-
μνα καὶ ἐργασθῶσιν μέβαινον ἐν τοῦ ἐπα-
ρμένους ὄρους καὶ πρόσβαινον εἰς τὸ δευτε-
ρεύμα ἥτοι τὸν καθαρὸν τούτων ἐκ τῶν δι-
τανίων.

Κατὰ τοῦτον μῆνα ἤρχισεν ὁ θερμὸς.

Οἱ γαιονκλήμονες χρησιμοποιοῦσαν ἐργα-
τεῖς ἐντοπίους κυρίως γυναῖκας καὶ ὁποῖας
ἐπιτήρωνον εἰς εἶδος μὴ παρρησίας γαργαῶ.

Ἀνατόμως δὲ ζῶν ὁ θερμὸς ἐδίριζε εἰς τὸν
ἢ κριθὴν ἢ εἰς αἶνιν ἐπιτήρωνετο μετὰ ἀνα-

λογον εἶδος.

Οἱ θερικεῖς πρηνιμοποιούσαν μεγάλο δρε-
πάνι ὀνομαζόμενον κοκοδρέπανον τύπου λε-
λέκι καὶ τὸ παλαμάρι τὸ ὀνομαζόμενον ἐλλήκι.

Οἱ θερικεῖς ἔκαψον χερίες καὶ τὰς ἐξο-
ποδίστους κάνουνται δέματα.

Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἤμποροῦσαν καὶ κρατίζουν
καὶ ἐν ὀλόκληρον δέμα εἰς τὸ χερί τους.

Τὰ δέματα δὲν ἴδοντο καὶ κατὰ διασπώ-
ματα ἔκαστος ἔρχετο καὶ λαμβάνει ἀνά ἑν
δέμα καὶ τὸ ἐπύκναι εἰς τὸ θυμειὸν ὅπου
δα ἐγένετο ἡ θυμωνιά.

Μετὰ ἐτελείωντο ὁ θερικὸς ὅλων τῶν
ἀγρῶν τοῦ χωρίου ἤρχισε ἡ μεταφορά τῶν
θεριεθίνων θυμωριακῶν εἰς τὸν ἀθωνότο-
πον ἀπὸ ἀρχαῖς ἀθουέτων.

Ὁ ἀθωνότοπος ἦτο μεγάλη ἔκτασις εὐο-
εφειμάτων ἀνάτορα μὲ τὴν παραχωρὴν τοῦ
χωρίου καὶ ἐβρίσκετο ἔξω τοῦ χωρίου περὶ
τὸ ἐν γιγνόμενον.

Ἦτο κῆμα κοινόχρηστον ἅτ' ἕκαστος χωρ-
 ρός εἶχε τὸ ἰδικόν του ἄλλωι τὸ ὅποιον δὲν
 εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ χρησιμοποιήσῃ δι'
 ἄλλον σκοπὸν ἢ μὴ μόνον δι' ἀθλητικόν.
 Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον δ' ἀθλητότατος ἐχρη-
 σιμοποιεῖτο ἐς θιβάδι διὰ τὴν βοσκὴν τῶν
 ἀλόγων τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου. ἢ καὶ τῶν
 ἀστυνομικῶν.

Ἡ μεταφορὰ τῶν δερμάτων ἐγένετο διὰ τοῦ
 ἀγρότου ἐκλήματος τὸ δὲ φόρτωμα εἶναι δι'
 ἐδικοῦ ἱσχυαίου ἀνεμαζομένου ἀναβούε,
 τὸ ὅποιον εἶχε τὴν λαβὴν ἕως 2 μέτρα καὶ
 ἐπὶ ἄκρον τρεῖς ὀδόντας εἰς τοιοῦτον σχῆμα
 διατεταγμένους ὥστε οἱ δύο νὰ πιάνουν τὸ
 δῆμα ἀπὸ κάτω καὶ ὁ ἕτερος ἀπὸ πάνω
 διὰ νὰ μὴ βιορπά τὸ ἀδετον δῆμα.
 Τὸ φόρτωμα ἐγένετο πάντοτε μὲ δύο ἄτο-
 μα ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἰς ἔδινε τὰ δερμάτια
 διὰ τοῦ ὡς ἀνω ἱσχυαίου ὁ δὲ ἕτερος
 διὰ τῶν χειρῶν τὰ ἱστοποδεῖται τεχνικῶς

ἐπὶ τοῦ ὀχήματος. Ἦν συνεχὴς τὸ φορτίον
ἡδένετο εὐαρυσιδῶς καὶ μετεφέρετο εἰς τὸν
ἀλωνότοπον ὀνομαζόμενον καρμάν-χερι.
Ἦν δὲ τὰ δερμάτια ἡξεφορτώνοντο ἄχι μετὰ
βιραὶ καὶ τὰ ἱκανον εὐρόν.

Ὁ ποίος γεωργὸς διέδωκε 2 ζεύγη βοῶν
ἤρχιζεν ἀμέσως τὸν ἀλωνισμόν.

Εἰς τὸν ἀλωνότοπον μετεφέροντο ὅλα τὰ
εἶδη τῶν δημητριακῶν ἀλλὰ ἐποδοκούντο κε-
χωρισμένως καὶ εἰς ἀποστάσιν ὅπως ὥστε νὰ
δύνανται ν' ἀλωνισθοῦν χωρὶς ν' ἀναμειχθοῦν.

Ὁ γεωργὸς ὑπλυνε τὸ πρῶτο στρώμα, ἀρ-
κῆς γενομένης ἐκ τοῦ εἴτον, τὸ ὅποιον ἀνο-
μάζετο πρῶτον καρμάν, δεύτερο κ. τ. λ.

Ὁ ἀλωνισμὸς ἐγίνετο διὰ τῆς δονούρας
ζυτίνου ἱεραλίου μᾶκρου 2 μ. καὶ πλάτους
0,60 μ. ἕως 0,80 μ. ὑψηλόμενον μετὰ πυκνοῦς δ-
όντας διὰ χρανιόπετρας ὀνομαζόμενης ζου-
βέν-ταει.

Ὁ γεωργὸς ἐκάθηντο ἐπὶ τῆς δονούρας καὶ

ᾤδηται τὰ βόδια διὰ τῆς βουκέντρας χω-
ρὶν καὶ χρησιμοποιοῦν ἡνία.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀναλώνεσθαι ἔγι-
νετο ἀνακάτωμα τοῦ καρμανίου δι' ἱσχα-
λίου ζυλίνου γέροντος δύο ὀδόντας (δικράν)
καὶ ἀρρότερον ἀφ' οὗ ἔρχοταν τὸ καρμὶν εἰς
κατάστασιν ὀχύρου ἡχοισμοποιεῖτο ἱσχα-
λίων ζυλίνον με πολλοὺς ὀδόντας ὀνομα-
ζόμενον χιόμπαν.

Ἀφ' οὗ ἔρχομαι ὁ ἀναλῶν ἐκαστοῦ ἔτος
ἐγένετο συσφύσις τοῦ καρμανίου εἰς ὥρον
εὐχέματος κύνου - ὀνομαζομένου ζινά? - εἰς
τὴν θύειν προῦπῃς τὸ ἀναλώνεσθαι.

Ἐν συνεχείᾳ καὶ πάντοτε κατὰ τὴν ἀπο-
χρωματίναν ἄρας ὅποτε συμβῇ ἀνέμος
εὐνοϊκός ἔγενετο ὁ βορριόμος ἡ λίνιωμα
ἡ βαβοῦρισμα τοῦ καρμανίου.

Ὁ γεωργὸς ἀνέβαινε ἐπὶ τῆς κορυφῆς
τοῦ ὄρους καὶ διὰ τῆς χιόμπας ἔτιναζε
εἰς τὸν αἶρα ἀποχωρίζομενον τοιοῦτο.

πως του είπον από τό δ'χυρον. Τό
τίναγμα ἔγινετο πρὸς τὴν πνοὴν τοῦ ἀνέ-
μου οὕτως ὥστε νὰ μὴν φεύγῃ τό λικνισ-
μενὸν μακρὰν καὶ διασκορπᾶται.

Μετὰ τό λικνίσμα ἔγινετο τό κοσκίνισμα
τοῦ καρποῦ διὰ κοσκίνων διαμέτρου 970
μ. καὶ βάθους 0,15 μ ὀνομοζομένου κοσέρ.

Τό πλαινὸ τοῦ κοσέρ ἦτο ξύλινον ἐνῶ
ὁ πυθμὴν ἦτο ἐκ δερμάτος μὲ ὀπές ἄλλο-
τε ἐκ πορφυρῆς καὶ ἄλλοτε ἐκ πράσινης.

Διὰ τῶν ὁπῶν ἔφευγε ὁ καρπὸς καὶ ἀπέ-
μειναν ἐντός τοῦ κοσκίνου τὰ κύμβαλα
ἢ κεβμή.

Ὅλα τὰ κύμβαλα ἔμαζεύοντο ἐκ νέου
καὶ πάντοτε χωριστὰ ἀπὸ ἐκ ἑκαστοῦ εἶδους
καὶ ὑψωνίζοντο ἐκ νέου.

Μετὰ τό τέλος τοῦ ἀλωνισμοῦ καὶ ἐνῶ
ὁ καρπὸς ἦτο μαζεμένος εἰς ἓνα σωρὸ
ἔγινετο τό μέρισμα τῆς παραγωγῆς
μετρον μέν τις δι' εἰδικοῦ ἐργατοῦ ὀνο-

μαζομένου εινίκ, ἕκαστος ἐκ τοῦ δεκατιστοῦ
 παρλαμβάνει ἕκαστος ἐκ τοῦ δεκατιστοῦ
 καὶ ἑμίστον τὸν καρπὸν τοῦ τὸν ὅποιον
 ἔχει εἰς ὁ ἕκαστος μέρος ἐκ τῆς ἐκείνου
 καὶ ἂν ἐξεδίδετο διαφορετικὴ διαταγή.

Ἐν συνεχείᾳ ἔρχεται ὁ δεκατιστής ἢ
 ὁ ἀρκόδιος ὑπάλληλος καὶ πρὸς βαίνειν
 εἰς τὸ σφράγιον τῶν εὐρῶν. Ἐπειδὴ
 δὲ ὁ δεκατιστής εἶχε τὸ δικαίωμα

να λαμβάνει ἕνα εὐρὸν ὅποιονδήποτε ἤ-
 σθαιεν ἑστῶντιζε ἕκαστος παραγωγὸς να
 διαμοιράζει ἕξ ἑαυτοῦ ἂν παραγωγὴν

Τὸ μερίδιον τοῦ δεκατιστοῦ ὀνομαζόμε-
 νον ὁ εὐρὸς ὑπερχεῖτο ὁ εὐρὸς να με-
 ταφέρει εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ.

Ἐν συνεχείᾳ ἐλάμβανε μερίδιον ὁ πα-
 πῶς τοῦ χωριοῦ ὁ ἀρχηγὸς καὶ ὁ
 τελευταῖος (ἐκείνη) τοῦ χωριοῦ.

Τὸν ἀπομείναντα καρπὸν τὸν μετέφερε
 ὁ εὐρὸς εἰς τὸ ἀμπάρ (ἀποθήκην) τοῦ

70
ΕΠΙΣΙΟΝ.

Τὸ ἄχυρον ἀφ' ὅπου προικυμένως ἔσ'
ὄχημα ἐτοποθεῖται ὑγιὰ παραπέτα γιὰ
νὰ χωρῇ μεγάλην ποσότητα τὸ μέγεθρον
ἕως τὸν ἀχυρῶνα ὀνομαζόμενον βαμβακ
διὰ τὴν διατροφὴν τῶν ζώων κατὰ τοὺς
καίμερινούς μῆνας.

Ἐκτός τῆς φθινοπωρινῆς καλλιέργειας
ἔγινετο καὶ ^{ἔαση} [φθινοπωρινή] ζοιούται κριθῶς
καθ' ὅσον τρόπον ἔπρεπε καὶ ἡ περιγραφή
φθινοπωρινή.

Καλαμῶν Δράμας

Παπαδόπουλος Παράσχος

Ἰσὼν 60

Τόπος γεννήσεως Ἑνεχίλ Νιχδus

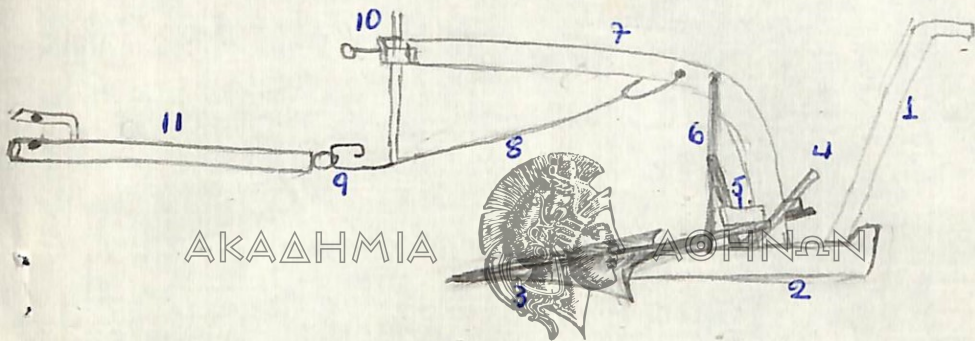
Μικρᾶς Ἀείας.

Χρόνος ἐγκαταστάσεως ἐν Καλαμῶνα 1924

[Μαδεμῆλῆς Ἀγκιβιάδης Διδάσκαλος]

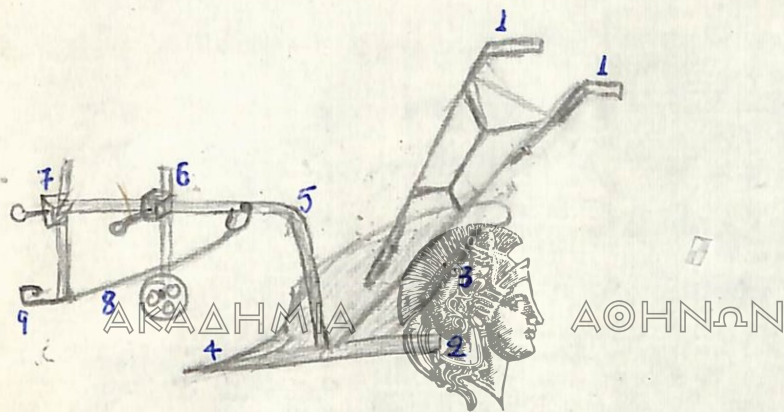
Ἡ βύθλοχὴ αὕτη ἐγένετο ἀπὸ 15-20 Ἰανου-
αρίου 1970.

Συμπεριγνόν Σύλινον ἄροτρον.
(κατὰ Σακκάρν.)

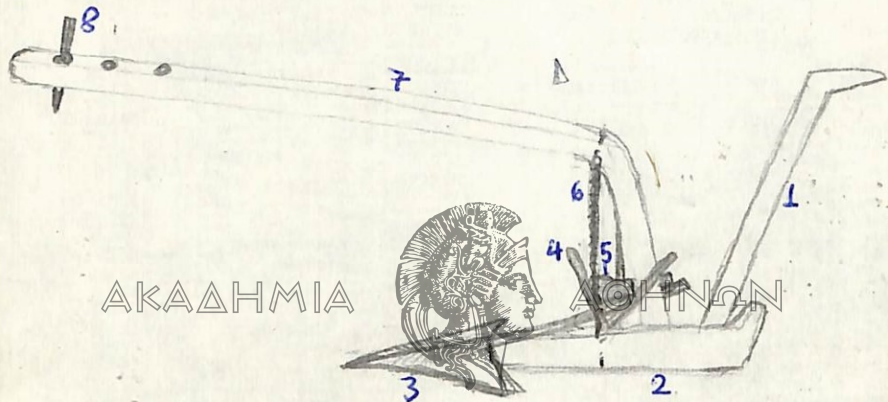
Τὰ ἐν χρήσει ἐνὸς κατὰ αὐτῶν ἀναγραφόμενα
ἐν τῇ ἐνὸς πρὸς 687 (4).

Σιδερένιο ἀγέρι
(πολύον).

Τὰ ἐν χρήσει ὀνόματα αὐτῶν ἀναγράφονται
ἐν τῷ ἐντύπῳ σελ. (3).

Παλαιόν ξύλινον ἄροτρον χρησιμοποιο-
 ύμενον κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους μετὰ τὴν ἐγκα-
 τάστασιν τῶν προεφύγων ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας ἢ τοῦ
 τοῦ 1924.

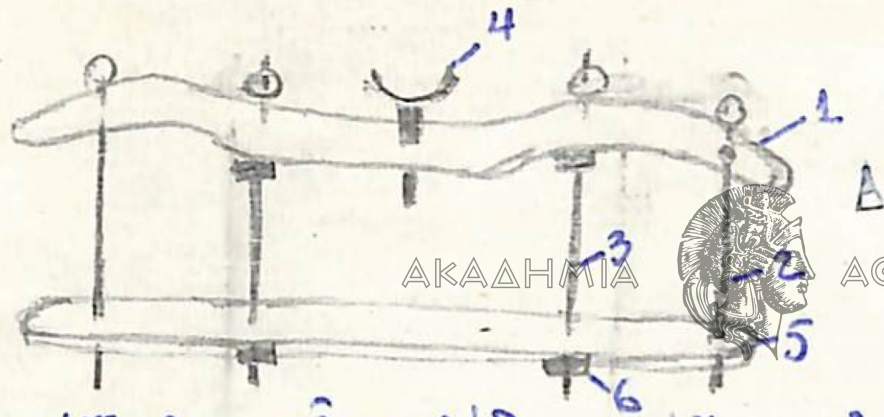
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Χειρὺλι
2. ποδάρη
3. ὄνι (βαμπάν ντεμπί).
4. κουτάν.
5. καμάς
6. βέρχα (εὐλύμετος διὰ τὸ δεξιόν τῶ ἀρμού ἐν τῷ ποδάρη).
7. ἀρκός.
8. καμάς

Ἡ σημερινή μορφή τοῦ ζυγοῦ δια τὸ κάρο
(ἀράμπά), εἰδερένιο ἀλέτρι, βύκρονο βύλινο ἀλέτρι.

1. Ζυγός
2. Ζεστα
3. Μερότευλα
4. ὀρτά-τσιβί
6. βίδα
5. Κατώζυτον

Ἡ μερότευλα εἶχε βίδες καὶ ἔχει ἀκόμη
καὶ μ' αὐτὲς κανονίζεται τὸ ὕψος τοῦ ἀνοι-
γματος τοῦ ζυγοῦ ἀνάλογα μὲ τὸ μέγε-
θος τοῦ λαιμοῦ τοῦ ζώου.

Ἡ μορφή τῶν σημερινῶν βελῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ζυγός χρησιμοποιοῦμενος διὰ τὸ παλαιὸν ξύτινον
ἀρότρον.

Ὁ ἄρμος τοῦ ἀρότρου ἐδένετο εἰς τὸν ζυγὸν διαμίας
φαρδιαῖς δερματίνης θωρίδος ὀνομαζομένης βαμπάν
καὶ οἱ, εἰς τὸ μέσον τοῦ ζυγοῦ. Ὁ ζυγός εἰς τὸ σιμειῖον
προδίδεσθαι εἶχε γκῆμα M διὰ τὴν ἐπιτυχίαν σταθερᾶς
προδίδεσθαι.

Ο Ζυγός ὡς ἦτο ἡ μορφή του ἐν Μικρᾷ
Ἰαίᾳ. Αἱ ζῶνται ἐδένοντο κάτωθεν τοῦ λαιμοῦ
τῶν ἐξευχμένων ζῶων διὰ δερματίνης λωρίδος ἑνομα-
ζομένης καΐβ.

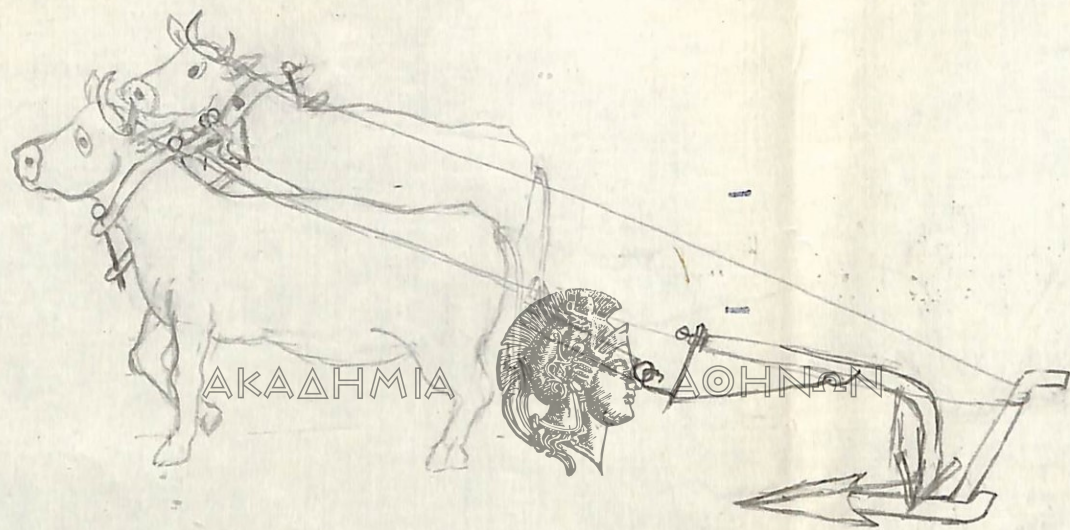
Μποῖν-Ντορούχ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

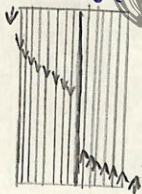
Τρόπος ζεύξεως τῶν ζώων εἰς τὸ γυμνόν ἄροτρον.

Ἐάν τὸ ὄργανον ἔγινετο μὲ ἐξήκοντον ὄροισιν τὸ ὄργανον
ἤρχετο ἀπὸ τῆς ἀκρῆς τοῦ ὄργου καὶ συνεχίζετο μέχρι τῆς
ἄλλης ἀκρῆς διὰ τὴν αὐτὴν αὐτὴν ἢ το ἀνεχόμενα ἢ
μία κατόπιν τῆς ἄλλης. (εὐχρηστικὸν αὐτὸν ἔργον).

Ἐάν τὸ ὄργανον ἔγινετο μὲ εἰς ἑξήκοντον ὄροισιν τότε
τὸ μὲν πρῶτον ὄργανον ἔγινετο μὲ ἑξῆς.

Ὁ Ζευχολάτης ἤρχετο ἀπὸ τῆς μίας ἀκρῆς τοῦ χω-
ρακίου ὅπως εἶπεν ἐπανήρχετο ὄργωνε καὶ ἀντι-
θῆτον φορὰν ἀπὸ τῆς ἄλλης ἀκρῆς τοῦ ὄργου
καὶ μὲ παράλληλον αὐτῇ πρὸς τὴν πρῶτην.

Οὕτως εἰς τὸ τέλος ἦναι μία μόνον αὐτῶν
εἰς τὸ μέσον τοῦ ὄργου.

Τὸ δεύτερον ὄργανον λεγόμενον καπάκι ἔγινετο
ἀντιθῆτως ἥτοι ὁ Ζευχολάτης ἤρχετο ἀπὸ τοῦ μέσου
τοῦ χωρακίου δηλαδή ἀπὸ τοῦ σημείου τῆς αὐτα-
κίας πού τὴν εἰέπαζε (καπάκωνε) καὶ προ-
χωροῦσε πρὸς τὰ δύο ἄκρα αὐτοῦ ἐκατέρωθεν
τῆς αὐτακίας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ὄχημα πλεκτῆς ἐκ βλαχυνῶν.